

Jak efektywnie przygotować i przeprowadzić postępowanie o udzielenie zamówienia publicznego w zakresie zamówień dotyczących obrony cywilnej i ochrony ludności.

Samorząd jako fundament Ochrony Ludności i Obrony Cywilnej. Wyzwania i problemy.

Lublin, 23 czerwca 2026 r.

Dominik Łączyk

Michał Zastrzeżyński

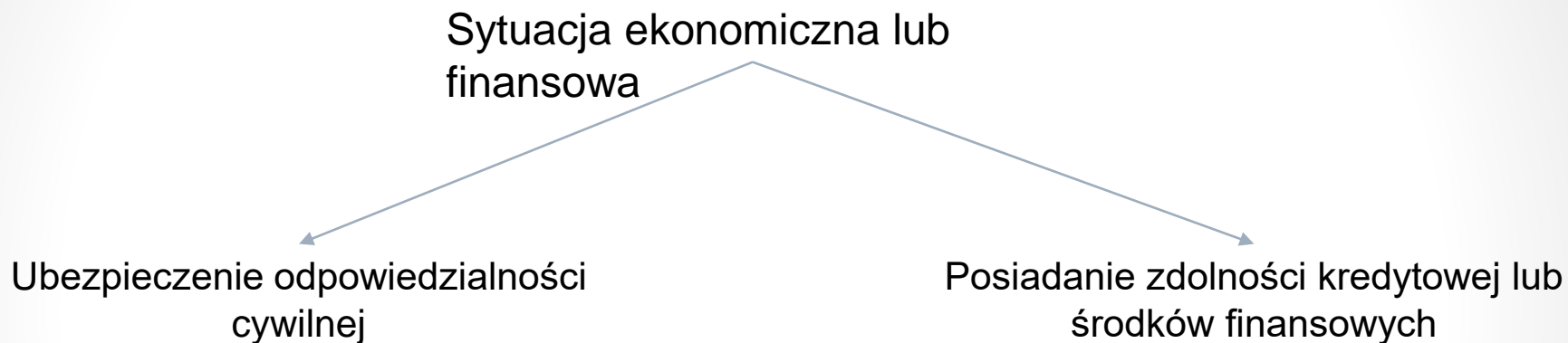
Przygotowanie postępowania

Proces udzielenia zamówienia publicznego jest jednym z elementów służących zaspokajaniu potrzeb zakupowych zamawiającego.

Ustalenie warunków udziału w postępowaniu

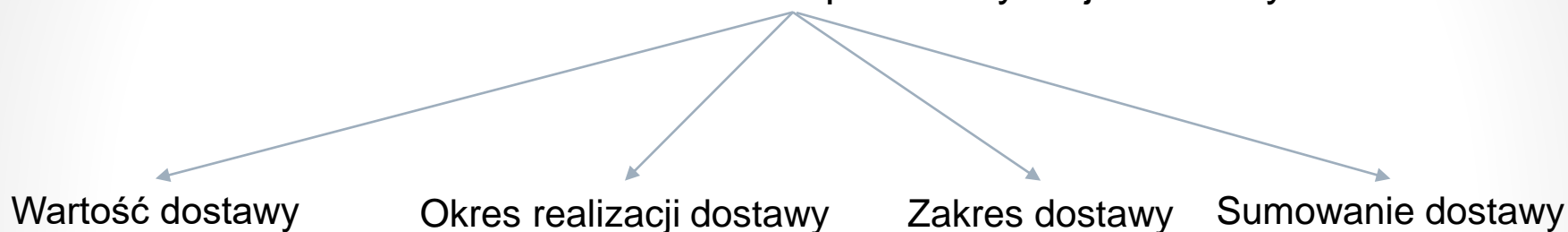

Ustalenie warunków udziału w postępowaniu

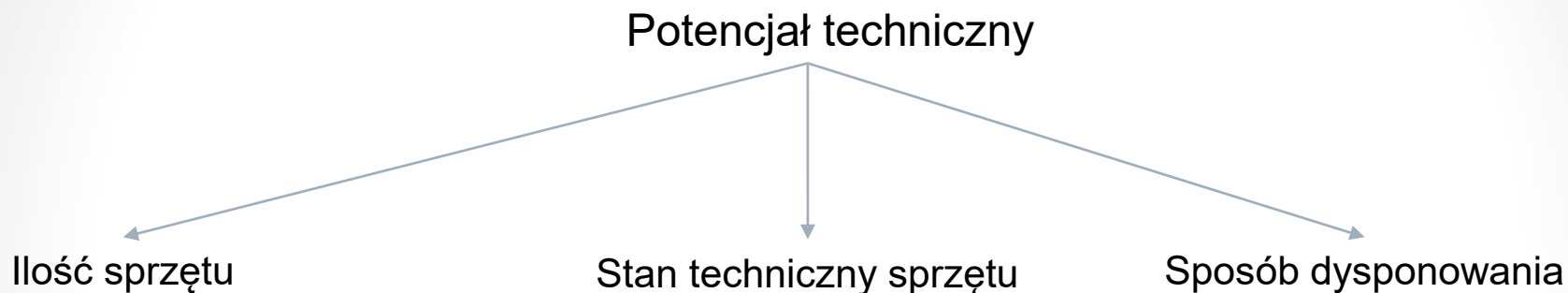

Wiedza i doświadczenie- parametryzacja dostawy

Ustalenie warunków udziału w postępowaniu

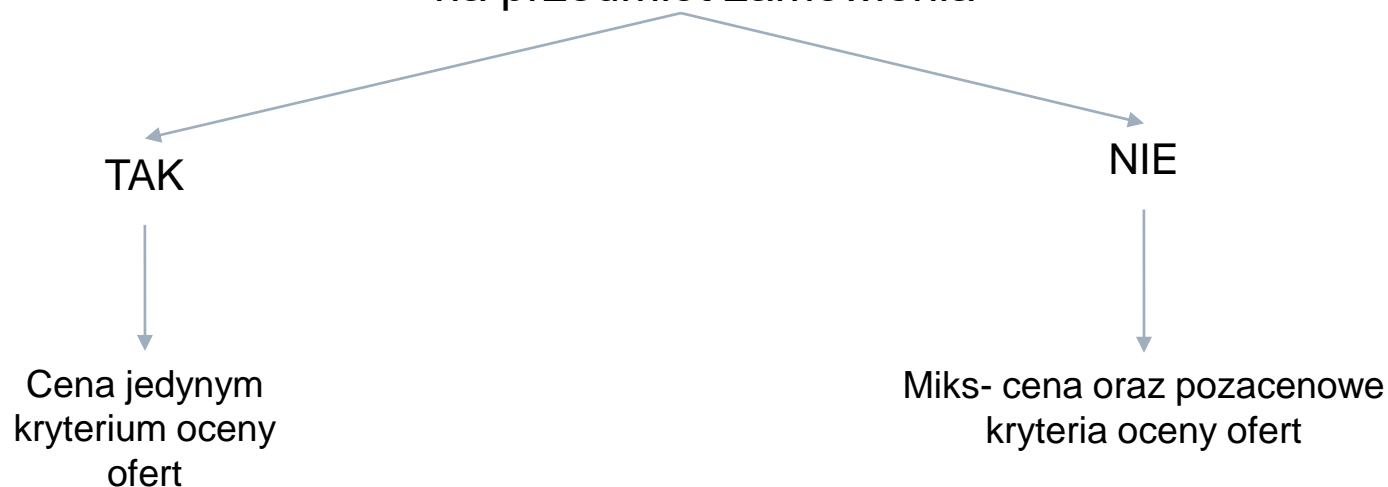

Kryteria oceny ofert

Opis przedmiotu zamówienia zawiera wymagania jakościowe odnoszące się do co najmniej głównych elementów składających się na przedmiot zamówienia

Pozacenowe kryteria oceny ofert

- Kryteria związane z przedmiotem zamówienia
- Nie dotyczą właściwości podmiotowych wykonawcy
- Znaczenie kryterium oceny ofert przy ustalaniu ich wagi

Pozacenowe kryteria oceny ofert

Jakość i Parametry Techniczne

Ocena oferty w odniesieniu do parametrów wykraczających poza wymagania minimalne — np. wyższa klasa ochrony ŚOI, dłuższy zasięg systemu łączności, krótszy czas wdrożenia systemu alarmowania.

Czas Dostawy / Realizacji

W sytuacjach kryzysowych czas dostawy ma kluczowe znaczenie operacyjne. Kryterium to musi być oceniane w odniesieniu do konkretnych, mierzalnych dat lub ram czasowych zadeklarowanych przez wykonawcę.

Koszty Cyklu Życia (LCC)

Całkowity koszt posiadania — zakup + eksploatacja + serwis + utylizacja. W zakupach sprzętu OC/OL o długim cyklu życia to kryterium często lepiej odzwierciedla interes zamawiającego niż sama cena zakupu.

Gwarancja i Warunki Serwisu

Długość gwarancji, czas reakcji serwisowej, dostępność części zamiennych, możliwość realizacji serwisu w miejscu stacjonowania sprzętu — krytyczne dla utrzymania gotowości operacyjnej formacji OC.

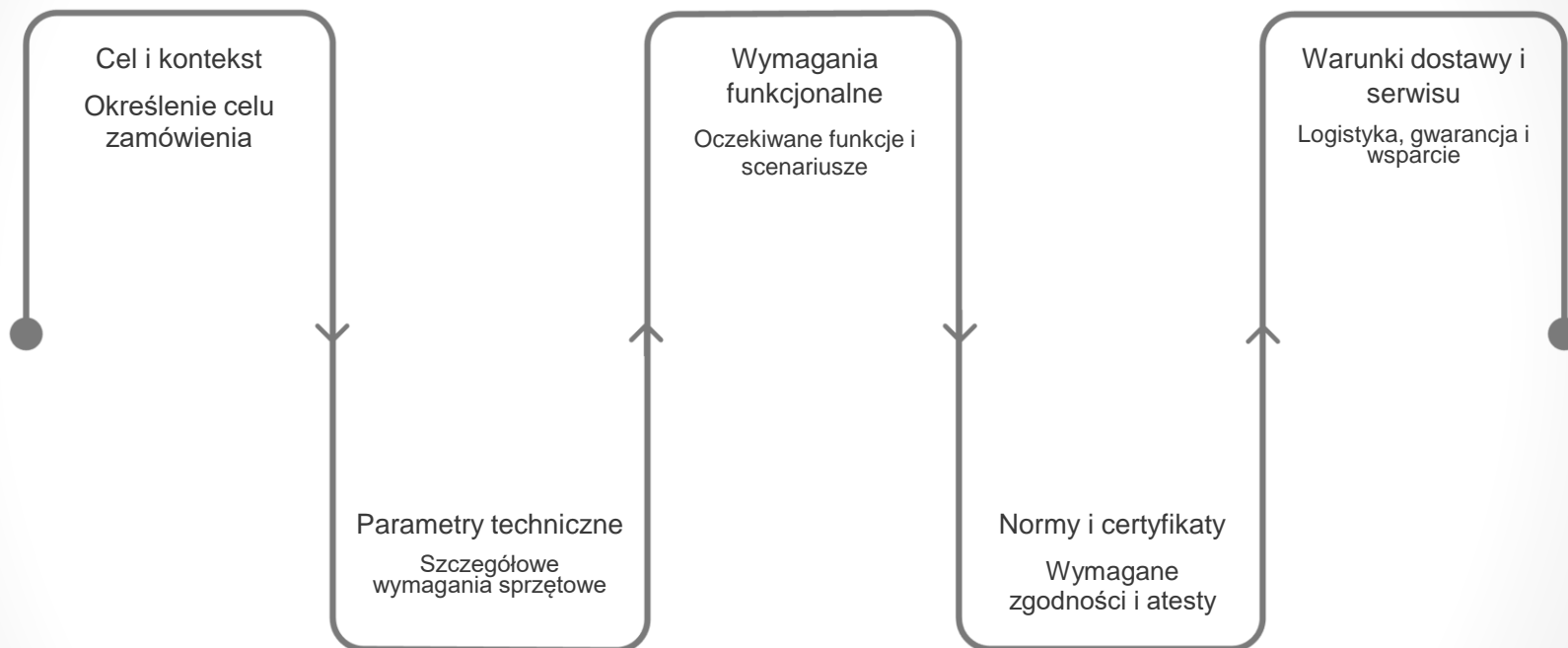
Opis przedmiotu zamówienia

- jednoznaczny
- wyczerpujący
- sporządzony za pomocą dostatecznie dokładnych i zrozumiałych określeń
- nie utrudniający uczciwej konkurencji

Struktura Prawidłowego OPZ w Zakupach OC/OL

Struktura Prawidłowego OPZ w Zakupach OC/OL

Prawidłowo skonstruowany OPZ dla sprzętu ratowniczego powinien obejmować wszystkie pięć warstw opisu — od ogólnego celu zakupu przez szczegółowe parametry techniczne po wymagania logistyczne. Pominięcie któregośkolwiek elementu rodzi ryzyko nieporównywalności ofert lub dostawy sprzętu nieadekwatnego do potrzeb operacyjnych.

Opis przedmiotu zamówienia

Parametry Techniczne — Jak Je Formułować?

✓ Prawidłowe Podejście

- Masa urządzenia: **nie więcej niż 15 kg**
- Czas pracy na baterii: **co najmniej 8 godzin**
- Klasa szczelności: **min. IP67**
- Temperatura pracy: **od -20°C do +55°C**
- Zasięg łączności: **min. 5 km w terenie otwartym**

X Błędy w OPZ

- „Urządzenie lekkie i poręczne”
- „Dobra bateria”
- „Odporne na warunki atmosferyczne”
- „Szerokie możliwości stosowania”
- „Urządzenie marki XYZ” (bez klauzuli równoważności)

- ❌ Nieostrość parametrów uniemożliwia rzetelną ocenę ofert i stwarza ryzyko zakwestionowania wyników postępowania.

Opis przedmiotu zamówienia

Czym jest zasada Dual Use?

Produkty, usługi i technologie dual use (podwójnego zastosowania) to takie, które mogą być stosowane zarówno do celów cywilnych, jak i wojskowych lub związanych z bezpieczeństwem narodowym.

Podstawa Prawna

Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/821 z dnia 20 maja 2021 r. ustanawia unijny system kontroli wywozu, transferu, pośrednictwa i tranzytu produktów podwójnego zastosowania — zastępując wcześniejsze rozporządzenie 428/2009.

Znaczenie dla OC/OL

Wiele produktów nabywanych w ramach ochrony ludności i obrony cywilnej — drony, sprzęt łączności, chemikalia, oprogramowanie kryptograficzne — figuruje w wykazach towarów kontrolowanych. Zamawiający musi uwzględnić ten fakt na każdym etapie postępowania.

Jawność postępowania o udzielenie zamówienia

Praktyczne Aspekty Niejawnego OPZ

Dostęp do OPZ

OPZ z niejawnymi informacjami udostępnia się wyłącznie w formie nośnika lub w wydzielonym pomieszczeniu.

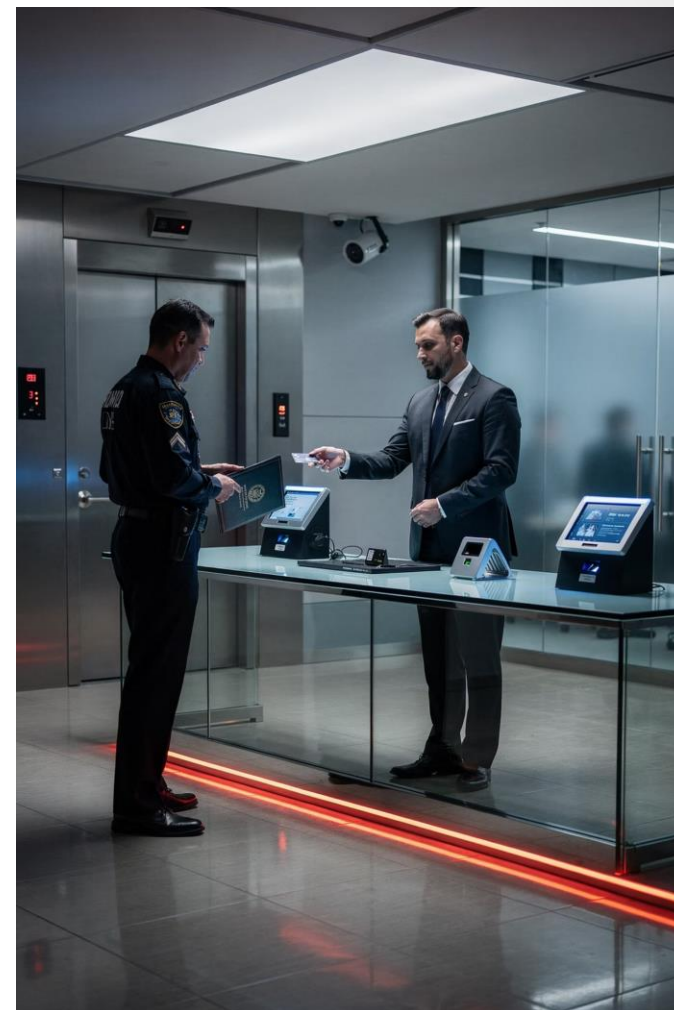
Wymagania Wobec Wykonawców

Wykonawcy ubiegający się o dostęp do niejawnego OPZ muszą spełnić wymagania określone przez zamawiającego

Podział OPZ na Części

Dobłą praktyką jest podział OPZ na część jawną (ogólny opis funkcji, warunki dostawy) i część niejawną (szczegółowe parametry, lokalizacje, dane operacyjne). Minimalizuje to krąg uprawnionych przy zachowaniu konkurencyjności.

Ograniczenie jawności a zasada przejrzystości

Ograniczenie jawności musi być proporcjonalne do rzeczywistego interesu bezpieczeństwa. Nadmierne utajnianie bez uzasadnienia narusza zasadę przejrzystości i może stanowić podstawę odwołania do KIO.

Co Można Objąć Klauzulą?

- Lokalizacje i rozmieszczenie infrastruktury OC
- Dane o liczebności formacji ratowniczych
- Szczegółowe parametry systemów alarmowania
- Protokoły komunikacyjne i częstotliwości
- Plany ewakuacji i schronienia ludności

Co Musi Pozostać Jawne?

- Ogólny przedmiot i cel zamówienia
- Wartość zamówienia i tryb postępowania
- Warunki udziału w postępowaniu
- Kryteria oceny ofert i ich wagi
- Wynik postępowania (z ew. wyłączeniami)

Najczęstsze Błędy w Postępowaniach OC/OL

Zbyt Ogólny lub Niekompletny OPZ

Brak precyzyjnych parametrów technicznych prowadzi do nieporównywalności ofert i dostawy sprzętu nieadekwatnego do potrzeb operacyjnych. Najczęstsza przyczyna unieważnienia lub odwołania do KIO.

Warunki Udziału Skrojone pod Jednego Wykonawcę

Nadmiernie szczegółowe wymagania doświadczenia naruszają zasadę uczciwej konkurencji i proporcjonalności — ryzyko unieważnienia postępowania.

Brak Uwzględnienia Aspektów Dual Use

Nieweryfikowanie klasyfikacji kontrolnej zakupionych produktów może skutkować odpowiedzialnością administracyjną lub karną zarówno zamawiającego, jak i wykonawcy. Ignorowanie tego wymiaru to poważne zaniedbanie.

Regulacje prawne w obszarze ochrony ludności i OC

- ustawa z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (art. 7 ust. 1 pkt 14 reguluje odpowiedzialność za bezpieczeństwo obywateli i porządek publiczny),
- ustawa z dnia 5 czerwca 1998 roku o samorządzie powiatowym (art. 7 reguluje odpowiedzialność za bezpieczeństwo obywateli i porządek publiczny),
- ustawa z dnia 26 kwietnia 2007 roku o zarządzania kryzysowym,
- ustawa z dnia 5 grudnia 2024 roku o ochronie ludności i obronie cywilnej,

wraz z aktami wykonawczymi do ww. ustaw

Obszary uregulowane ustawą z dnia 5 grudnia 2024 roku o ochronie ludności i obronie cywilnej

---

- organy ochrony ludności, ich kompetencje i zadania,
- podmioty ochrony ludności, ich kompetencje i zadania,
- zasoby ochrony ludności,
- planowanie w ochronie ludności i obronie cywilnej,
- szkolenia, ćwiczenia i edukacja z zakresu OL i OC,
- kompetencje organów w realizacji zadań ochrony ludności,
- powiadamiania, ostrzegania oraz system łączności państwowej,
- obiekty zbiorowej ochrony,

Obszary uregulowane ustawą z dnia 5 grudnia 2024 roku o ochronie ludności i obronie cywilnej.

- finansowanie ochrony ludności i obrony cywilnej,
- kwestie odszkodowawcze,
- zagadnienia obrony cywilnej.

Z chwilą wprowadzenia stanu wojennego i w czasie wojny zadania ochrony ludności stają się zadaniami obrony cywilnej.

Z chwilą wprowadzenia stanu wojennego i w czasie wojny minister właściwy do spraw wewnętrznych staje się Szefem Obrony Cywilnej.

RODZAJE ZAGROŻEŃ

- militarne (np. budowanie schronów)
- powodzie
- blackouty
- pandemie
- susze
- migracje ludności
- wynikające ze zmian klimatycznych

Obszary zadaniowe Programu Ochrony Ludności i OC

---

1. Budownictwo ochronne

- obiekty zbiorowej ochrony (schrony, ukrycia i MDS-y)
- budowle ochronne (schrony i ukrycia)
- punkty schronienia

2. Logistyka (zasoby)

3. Technologia przygotowania służb ratowniczych

4. Edukacja społeczna

5. Personel obrony cywilnej

6. Szkolenia personelu obrony cywilnej

Wyzwania jednostek samorządu terytorialnego

---

1. Wyzwania organizacyjne i strukturalne

- budowa nowych struktur Obrony Cywilnej
- modernizacja, planowanie i budowa Obiektów Zbiorowej Ochrony
- edukacja, samoobrona i podniesienie świadomości mieszkańców
- zarządzanie zasobami

Wyzwania jednostek samorządu terytorialnego

---

2. Wyzwania finansowe, inwestycyjne i kadrowe

- presja czasu
- wysokie koszty inwestycyjne i zakupowe
- problem kosztów utrzymania sprzętu i infrastruktury
- niespójność przepisów prawnych
- braki kadry o oczekiwanych kompetencjach
- bardzo duża ogólność wytycznych (lub i brak) regulujących obszar działań edukacyjnych, inwestycyjnych i zakupowych.

PROBLEMY I ZAGROŻENIA

- Brak wieloletniego finansowania inwestycji,
- Brak szczegółowych regulacji w zakresie zasobów kadrowych OL i OC,
- Brak dostosowania struktur organizacyjnych jst do zadań OI i OC,
- Brak czytelnych reguł współpracy z ustawowymi i pozaustawowymi podmiotami OL i OC,

PROBLEMY I ZAGROŻENIA

- Brak wystandaryzowanych projektów obiektów zbiorowej ochrony np. modułowych,
- Brak czytelnych regulacji prawnych w zakresie finansowania OZO znajdujących się w prywatnej własności,
- Brak jasnych reguł finansowania kosztów utrzymania w wymaganej sprawności zasobów OL i OC,

PROBLEMY I ZAGROŻENIA

- Brak regulacji obligujących podmioty handlu hurtowego do utrzymywania zasobów w celu zabezpieczenia potrzeb ludność na 72 godziny (woda, żywność),
- Konieczność dostosowania zakresu obowiązków miast i gmin do realnych możliwości finansowych,
- Błędne wskazanie odpowiedzialności organu OliOC za zapewnienie każdemu mieszkańcowi indywidualnych zapasów żywności i leków na co najmniej 72 godziny,
- Brak określenia zadań Policji z obszaru OL i OC,
- Długi czas oceny wniosków dotacyjnych przez MSWiA i MON, co negatywnie rzutuje na możliwość przeprowadzenia procesu inwestycyjnego,

PROBLEMY I ZAGROŻENIA

- brak koordynacji instytucji rządowych w zakresie np. ewakuacji ludności i przemieszczania sił zbrojnych),
- brak koordynacji pomiędzy szefem Agencji Rezerw Strategicznych, a MSWiA,
- brak czytelnych reguł określających możliwości wykorzystania zasobów zakupionych ze środków POL i OC do zadań gmin,
- brak krajowego standardu cyfrowej szyfrowanej łączności radiowej, pomimo podkreślenia przez ustawodawcę roli bezpiecznej łączności państwowej (np. na terenie woj. śląskiego obowiązuje standard NEXTEDGE firmy Kenwood, a w niektórych inne np. Motorola),
- brak spójnego, krajowego systemu edukowania na rzecz bezpieczeństwa (szkoły, urzędu pracy, instytucje samorządowe, zakłady pracy itp.)

ZESTAW PRZETRWANIA

DZIĘKUJEMY ZA UWAGĘ